

Design of kunst

In het werkcollege kwam het onderwerp design kort aanbod, dit na aanleiding van het boek dat we lezen voor het vak. Hierin werd gezegd dat design niet behoort tot kunst, want dit komt omdat het praktisch is. Zelf vond ik dit in interessante statement aangezien in zelf design studeer en hier ben als bijvakker. Ook binnen de design wereld is er discussie over wanneer iets kunst is of iemand een kunstenaar of designer. Het grappige is dat de een vind het een belediging als zijn creatie kunst wordt genoemd en de ander juist als het design wordt genoemd.

Designers spenderen veel tijd aan de esthetiek van hun creatie net zo goed als dat een kunstenaar dit zou doen. Voor velen is het woord kunst een belediging, zo vinden zij dat hun product een functie heeft zowel als de esthetica, wat impliceert dat kunst dit niet zou hebben. Maar zo zijn er ook designers die openlijk toegeven dat hun product niet bedoelt is om te gebruiken op de conventionele manier, maar zoals bij dat van kunst. Dit is dan ook waar volgen mij een grote misvatting zit in denk dat kunst zowel als design een functie heeft en deze zorgt juist voor de betekenis van een kunstwerk. Zo zagen wij dit in het schilderij Guernica waar Picasso de tragedie wou weergeven zodat mensen hier over na gaan denken en reflecteren. Dit is een functie die net zo goed is als de zitbaarheid van een stoel.

Je kan kunst en design dus niet uit elkaar trekken op basis van wel of geen functie, want beiden hebben ze dit en beiden kunnen ze esthetisch zijn. Wel geloof ik dat niet alle design kunst is maar ook niet elk schilderij is kunst. Als bijvoorbeeld mijn broertje olieverf op een canvas doek zou smeren is dat niet per definitie kunst, omdat het resultaat, een schilderij, automatisch tot de kunst gerekend wordt. De scheidslijn tussen kunst en design is dus erg onduidelijk als die er dan überhaupt zou zijn.

Kunst en esthetiek spelen een hele grote rol in design en de producten die daar uit komen. Als kunst en design door elkaar worden gehaald, wordt het domein van de ontwerpers beperkt tot stijl en uiterlijk, zo verwar je kunst onbedoeld met louter "stijl en uiterlijk". Kunst is niet stijl en uiterlijk op precies dezelfde manier als design niet stijl en uiterlijk is. Kunst is er niet om ontwerpen aantrekkelijk te maken, maar om ze heel te maken. Het is duidelijk dat we een beetje in de war zijn over wat kunst dan nu wel niet kan zijn. Al eeuwen lang zijn we bezig geweest met het definiëren wat de kunsten en fijne kunsten zijn. Het heeft zoveel manifestaties, dat het gemakkelijk is om het van slechts één kant van het spectrum te zien.

Maar we lijken het altijd eens te zijn over de zogenaamde 'mysterieuze krachten'. Deze perceptie van kunst als iets magisch en mysterieus, maar vals. Hoewel een groot kunstwerk inderdaad diepe emoties kan oproepen, ons van het ene gevoel naar het andere kan overstijgen, enzovoort, is hier niets magisch aan ... het is gewoon logisch. Het is zintuiglijk. Kunst is ontworpen om ons op een bepaalde manier te laten voelen en zoals het boek ook aangeeft is dit iets wat ook de grote kunstenaars moesten leren en ontwikkelen.

Sterker nog, ze gebruiken zelfs dezelfde elementen als designers.